

GANPAT UNIVERSITY

M.A. (Education) SEM-II Examination

April-June 2015

Subject: Fundamentals of Educational Research & Statistics-II

Subject Code: IIA01FRS

Time: 3 Hours

Total marks: 70 marks

SECTION- I

Q-1 Answer any two out of the three should be in about 500 words. 20 marks

નીચે આપેલા ત્રણ પ્રશ્નો માંથી ગમે તે બે ના ઉત્તર આશરે 500 શબ્દોમાં આપો.

- (1) પ્રાયોગિક સંશોધન પદ્ધતિ માટે ત્રણ ઉત્કલ્પના રચી દરેકનાં પાંચ ચલો વિશે જણાવો.
- (2) તમારા પસંદગીનાં સંશોધન વિષય માટે પ્રજ્ઞાવલીની રચના કરો. તેની ચથાર્થતા અને વિશ્વસનીયતા કઈ રીતે નક્કી કરશો તેની ચર્ચા કરો.
- (3) કોઈ પણ એક મનોવૈજ્ઞાનિક કસોટીનું ઉદાહરણ આપી કસોટી પ્રમાણિકરણની પ્રક્રિયા સમજાવો.

Q-2(a) Answer any two out of the three should be in about 200 words. 10 marks

નીચે આપેલા ત્રણ પ્રશ્નો માંથી ગમે તે બે ના ઉત્તર આશરે 200 શબ્દોમાં આપો.

- (1) વિકસાતાક સંશોધન પદ્ધતિથી હાથ ધરી શકાય તેવી ત્રણ સંશોધન સમસ્યાઓના શીર્ષકો લખી, આ પદ્ધતિનાં ગુણ-દોષ જણાવો.
- (2) સમજાવો – સ્તંભાલોખ, આવૃત્તિ બહુકોણ
- (3) નીચે આપેલી માહિતી પરથી મધ્યક, મધ્યસ્થ અને બહુલક શોધો.

17, 15, 19, 7, 21, 18, 16, 9, 15

(b) Answer the following question in short.

05 marks

(All Questions are compulsory)

નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ આપો. (બધા જ પ્રશ્નો ફરજિયાત)

- (1) કોઈ પણ બે પ્રાયોગિક યોજના જણાવો.
- (2) સર્વેક્ષણ શા માટે કરવામાં આવે છે?
- (3) પ્રજ્ઞાવલિની મર્યાદા શી છે?
- (4) વર્ણનાત્મક કમમાપદંકનો ઉપયોગ ક્યારે કરવામાં આવે છે?
- (5) જો સરાસરી = 58, મધ્યસ્થ = 55 અને પ્ર. વિ. = 10 હોય તો વિસ્તરણની વિષમતા શોધો.

SECTION- II

Q-3 Answer any two out of the three should be in about 500 words. 20 marks

નીચે આપેલા ત્રણ પ્રશ્નો માંથી ગમે તે બે ના ઉત્તર આશરે 500 શબ્દોમાં આપો.

- (1) ઐતિહાસિક સંશોધન પદ્ધતિમાં પ્રાથમિક અને ગૌણ સંદર્ભસ્થાનો વિશે જણાવી સંદર્ભોની સમીક્ષા કઈ રીતે કરશો તે ઉદાહરણ આપી સમજાવો.
- (2) 'વિડીયો ગેમ રમતા બાળકોની માનસિકતાનો અભ્યાસ' - આ સંશોધન માટે મુલાકાત દ્વારા માહિતી કઈ રીતે પ્રાપ્ત કરશો તે ઉદાહરણ આપી સમજાવો.
- (3) લિકર્ટ પદ્ધતિ દ્વારા વલણ માપદંડ રચના સમજાવો.

Q-4(a) Answer any two out of the three should be in about 200 words. 10 marks

નીચે આપેલા ત્રણ પ્રશ્નો માંથી ગમે તે બે ના ઉત્તર આશરે 200 શબ્દોમાં આપો.

- (1) સમધારણ વક્રમાં કુદરત દાખલી આપી સમજાવો.
- (2) સહભાગી અવલોકન કોને કહેવાય? તમે સંશોધનમાં તેનો ઉપયોગ કઈ રીતે કરશો?

(3) એક માહિતીના આવૃત્તિ વિતરણમાં મધ્યક 50 અને પ્ર.વિ. 10 છે. જો વિતરણ પ્રામાણ્ય હોય તો, માહિતીના કેટલા ટકા અવલોકનો 40 થી 60 ની વચ્ચે હશે?

(b) Answer the following question in short. (All Questions are compulsory) 05 marks

નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ આપો. (બધા જ પ્રશ્નો ફરજિયાત)

- (1) શ્રોણખયાદી એટલે શું?
- (2) સરળ પુસ્ત્રપત્ર હોય ત્યારે ગુણકન આલેખમાં કઈ વિષમતા જોવા મળે છે?
- (3) એથનોગ્રાફી સંશોધન કોને કહેવાય?
- (4) વ્યક્તિ અભ્યાસ સંશોધન પદ્ધતિ દ્વારા હાય પરી શકાય તેવી બે સંશોધન સમસ્યાઓ જણાવો.
- (5) વલણ અને અભિપ્રાય વચ્ચે શો ભેદ છે?

END OF PAPER

GNT
GANPAT UNIVERSITY
M.A. Education Examination: April-June-2015
Second Semester: 2A 02 CD I
Curriculum Development and Instruction

Seat No. :

Time: 3 Hours Date : Marks: 70

Instruction: Read the questions carefully and write your answers precisely. Marks will be deducted for irrelevant matter.

વિભાગ-1

પ્રશ્ન-1 કોઈ પણ બે પ્રશ્નોના ઉત્તર આપો. દરેક પ્રશ્નોના ઉત્તર આશરે 500 શબ્દોમાં આપો. 20

- (1) અભ્યાસક્રમના મનોવૈજ્ઞાનિક આધારોની ચર્ચા કરો.
- (2) અભ્યાસક્રમ વિકાસની ચક્રિય પ્રક્રિયા સમજાવો.
- (3) સર્વમાન સમયમાં માધ્યમિક અને ઉચ્ચતર માધ્યમિક સ્તરે અભ્યાસક્રમનો પ્રારોનો જણાવો તેવા આયતના પરિવર્તનોની ચર્ચા કરો.

પ્રશ્ન-2 કોઈ પણ બે પ્રશ્નોના ઉત્તર આપો. દરેક પ્રશ્નોના ઉત્તર આશરે 200 શબ્દોમાં આપો. 10

- (1) અભ્યાસક્રમ અને પાઠ્યક્રમ વચ્ચેનો તફાવત જણાવો.
- (2) અભ્યાસક્રમના મનોવૈજ્ઞાનિક આધારોની ચર્ચા કરો.
- (3) અભ્યાસક્રમ વાસ્તે પ્રકાશના માટે કેવા પ્રયાસો લાગુ પડ્યા હતા તે સમજાવો.

પ્રશ્ન-2(b) નીચેના દરેક પ્રશ્નો કરજિયાત છે. 05

- (1) આદર્શવાદી અભ્યાસક્રમની બે લાક્ષણિકતાઓ લખો.
- (2) અભ્યાસક્રમની કોઈ એક વ્યાખ્યા લખો.
- (3) અભ્યાસક્રમના સંશોધન કરવા માટે કોઈ એક સમસ્યા સૂચવો.
- (4) અભ્યાસક્રમનો પરિવર્તન માટે જવાબદાર કોઈ પણ બે પરિબળો જણાવો.
- (5) અભ્યાસક્રમ વ્યવસ્થામાં શિક્ષકની ભૂમિકાના બે મુદ્દા લખો.

વિભાગ-2

પ્રશ્ન-3 કોઈ પણ બે પ્રશ્નોના ઉત્તર આપો. દરેક પ્રશ્નોના ઉત્તર આશરે 500 શબ્દોમાં આપો. 20

- (1) અભ્યાસક્રમ આવીજનનો અર્થ, મૂલ્ય અને આવશ્યકતા જણાવો.
- (2) અભ્યાસક્રમ પરિવર્તનનો અર્થ જણાવો તેને પ્રભાવિત કરતા પરિબળોની ચર્ચા કરો.
- (3) અભ્યાસક્રમ અને સંશોધન એક ચિત્રકલનો બે આકૃતિઓ છે ચર્ચા કરો.

પ્રશ્ન-4 કોઈ પણ બે પ્રશ્નોના ઉત્તર આપો. દરેક પ્રશ્નોના ઉત્તર આશરે 200 શબ્દોમાં આપો. 10

- (1) ભરિષ્ય માટે કેવા પ્રકારનો અભ્યાસક્રમ લેવો જોઈએ.
- (2) અભ્યાસક્રમ વિકાસના તાલિકા આધારે પૈકી કોઈ પણ બે વાકાને આધારે અભ્યાસક્રમની ચર્ચા કરો.
- (3) અભ્યાસક્રમ અનુભવોની પસંદગીના નિયમો સમજાવો.

પ્રશ્ન-4(b) નીચેના દરેક પ્રશ્નો કરજિયાત છે. 05

- (1) અભ્યાસક્રમ વિકાસને પ્રભાવિત કરનાર બે પરિબળો જણાવો.
- (2) અભ્યાસક્રમના આરંભના લીધે વિદ્યાર્થી પર થતી કોઈ પણ બે અસરો જણાવો.
- (3) શિક્ષણકર્તા અભ્યાસક્રમનું મૂલ્ય લખો.
- (4) વ્યવસ્થાવાદી અભ્યાસક્રમની કોઈ બે લાક્ષણિકતાઓ જણાવો.
- (5) પાઠ્યક્રમને અંગ્રેજીમાં સું સંલગ્ન કરો.

END OF PAPER

GNT
M.A. Examination: April-June-2015
Second Semester
ZIA 03 SED
Sociology of Education

Seat _____

Time: 3 Hours

Total Marks 70

Instruction: Read the questions carefully and write your answers precisely. Marks will be deducted for irrelevant matter.

વિભાગ-1

પ્રશ્ન-1 કોઈ પણ 2 પ્રશ્નોના ઉત્તર આપો. દરેક પ્રશ્નનો ઉત્તર આશરે 500 શબ્દોમાં આપો. 20

- (1) શૈક્ષણિક સમાજશાસ્ત્રની સંકલ્પના સ્પષ્ટ કરી તેની ઉપલોગિતા સમજાવો.
- (2) આધુનિકીકરણનો ખેટલો સુધે તે સમજાવો તેની સાંકલ્પિકતાઓ સમજાવો.
- (3) ભારતીય સમાજમાં શાળાનાતંત્રના કારણોથી ચર્ચા કરો.

પ્રશ્ન-2 અ. કોઈ પણ 2 પ્રશ્નોના ઉત્તર આશરે 200 શબ્દોમાં આપો. 10

- (1) સામાજિક વ્યવસ્થા મુખ્ય શિક્ષણ શા માટે આવશ્યક છે તે સમજાવો.
- (2) સામાજિક પરિવર્તનના કુટુંબ અને શક્તિના યોગદાનની ચર્ચા કરો.
- (3) રાષ્ટ્રીય શિક્ષણના વિકાસ માટે પગલાંની વચ્ચેની બાવાલક એકતા જરૂરી છે વિધાનની ચર્ચા કરો.

બ. નીચેના દરેક પ્રશ્નો કરજિયાત છે. 05

- (1) શિક્ષણમાં 3H નો અર્થ શું થાય છે ?
- (2) રાષ્ટ્રીય શિક્ષણ માટેની બે શાળાકીય પ્રવૃત્તિ જણાવો.
- (3) કલેબરોના અર્થ સ્પષ્ટ કરો.
- (4) ભારતીય સમાજમાં મુખ્ય સ્ત્રી-સ્ત્રી શક્તિઓ જોવા મળે છે.
- (5) સ્ત્રી સમાજિક સંબંધોનું જાણું છે -આ પરિસ્થિતિ સુધે આપો.

વિભાગ-2

પ્રશ્ન-3 કોઈ પણ 2 પ્રશ્નોના ઉત્તર આપો. દરેક પ્રશ્નનો ઉત્તર આશરે 500 શબ્દોમાં આપો. 20

- (1) શિક્ષણમાં વિજ્ઞાન અને ટેકનોલોજી દ્વારા આવેલા પરિવર્તનોની ચર્ચા કરો.
- (2) શિક્ષકશક્તિની વિકાસમાં અને નિષ્ણાત્યક સમસ્યોની ચર્ચા કરો.
- (3) ભારતીય સમાજના સંદર્ભમાં શિક્ષકશક્તિ સહીત પડકારો સમજાવો.

પ્રશ્ન-4 અ. કોઈ પણ 2 પ્રશ્નોના ઉત્તર આશરે 200 શબ્દોમાં આપો. 10

- (1) શિક્ષણ દ્વારા માનવ બે- શૈક્ષણિક પેદા થાય છે-વિધાનની ચર્ચા કરો.
- (2) માનવ અધિકારના સંરક્ષણ અને ભારત સરકારે લીધેલા પગલાંની સમીક્ષા કરો.
- (3) શુ શૈક્ષિકરણ આજના વ્યવસ્થાક છે ?-તમારા મંતવ્યો સજુ કરો.

બ. નીચેના દરેક પ્રશ્નો કરજિયાત છે. 05

- (1) શિક્ષણમાં જોવા મળતા સામાજિક મૂલ્યોનો તામ લખો.
- (2) પેલાંસ કમિશનના ચાર આધારભૂતો જણાવો.
- (3) સમાજ શૈક્ષણિક તકની સંકલ્પના સ્પષ્ટ કરો.
- (4) શિક્ષણના બાળ સાંકલ્પિક વ્યવસ્થા તરીકે કાણ જાણીતું છે ?
- (5) મુલ્યોની કોઈ પણ એક વ્યાખ્યા લખો.

END OF PAPER

Instruction :Read the Questions Carefully and Write Your answers Precisely.

Marks Will be deducted for Irrelevant Matter.

વિભાગ-૧

પ્રશ્ન-1 નીચેના પ્રશ્નોમાંથી ગમે તે ત્રણ પ્રશ્નોમાંથી ગમે તે બે ઉત્તર આપો. દરેક ઉત્તર આશરે 250 શબ્દોમાં લેવા જોઈએ. 20

1. માનસિક સ્વાસ્થ્ય ધરાવતી વ્યક્તિના લક્ષણો જણાવો. આ વ્યક્તિના વર્તનને વિશે વિગતે ચર્ચા કરો.
2. તણાવ એટલે શું ? તણાવના કારણો ઉદભવતી સમસ્યાઓની ચર્ચા કરો. તણાવ ઘટાડવાની પ્રયુક્તિઓ જણાવો.
3. સંઘર્ષ એટલે શું ? સંઘર્ષના વિવિધ પ્રકારોની સમજૂતી આપો.

પ્રશ્ન-2 (અ) નીચે આપેલા ત્રણ પ્રશ્નોમાંથી ગમે તે બે ના ઉત્તર આશરે 200 શબ્દોમાં લેવો જોઈએ. 10

1. માનસિક સ્વાસ્થ્ય પર આનુવંશિક પરિબલો અને સામાજિક પરિબલો કઈ રીતે અસર કરે છે. ?
2. માનસિક સ્વાસ્થ્યના શૈક્ષણિક ફલિતાર્થો જણાવો.
3. અનુકૂળન અને સંઘર્ષ ભેદ જણાવી સંઘર્ષ કેવી રીતે ઘટાડી શકાય ?

પ્રશ્ન-2 (બ) નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ આપો. (બધાજ પ્રશ્નો ફરજીયાત) 5

1. માનસિક સ્વાસ્થ્યના સંદર્ભે આગે વાગેલા ત્રણ પુસ્તકોના નામ જણાવો.
2. યોગની અસર માનસિક સ્વાસ્થ્ય ઉપર શામ ? કઈ રીતે ?
3. બચાવ પ્રયુક્તિનો અર્થ જણાવો.
4. અનુકૂળતા વ્યક્તિના લક્ષણો જણાવો.
5. માનસિક સ્વાસ્થ્ય સંદર્ભે મહર્ષિ અરવિંદ શું કરે છે ?

પ્રશ્ન-૩ નીચે આપેલા ત્રણ પ્રશ્નોમાંથી ગમે તે બે ના ઉત્તર આશરે 500 શબ્દોમાં આપો. 20

1. તણાવમાં વ્યક્તિની મનોવૈજ્ઞાનિક અને ફિઝિક પ્રતિક્રિયામાં ઘટા ડેરફારો વર્ણવો.
2. પ્રસેગ્ન અને તાદાત્મ્ય અર્થ જણાવી સંઘર્ષમાં તેનો ફાળો જણાવો.
3. માનસિક સ્વાસ્થ્ય જાળવવામાં ઘર, શાળા અને સમાજની ભુમિકા જણાવો.

પ્રશ્ન-૪ (અ) નીચે આપેલા ત્રણ પ્રશ્નોમાંથી ગમે તે બે ના ઉત્તર આશરે 200 શબ્દોમાં આપો. 10

1. મનો ઉપચાર એટલે શું ? તેના અભિગમો જણાવો.
2. તણાવ વ્યવસ્થાપનની વિવિધ પદ્ધતિઓની ગણા કરો.
3. માનસિક સ્વાસ્થ્ય વિજ્ઞાનનો ખ્યાલ શાળાના કાર્યક્રમોના આયોજનમાં કઈ રીતે ઉપયોગી બનશે.

પ્રશ્ન-૪ (બ) નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ આપો. (બધાજ પ્રશ્નો જરૂરીયાત) 5

1. Stress શબ્દ શાના ઉપરથી ઉતરી આવ્યો.
2. મીરાએ પ્રત્યુભાસિતમાં મન લગાવ્યું. આ કયા પ્રકારની બચાવ પ્રયુક્તિ છે.
3. શારીરિક સ્વાસ્થ્યને માનસિક સ્વસ્થ્ય માટેની પૂર્વ શરત છે. આ વિધાનની સાત્તાપત્તા ચકાસો. શું ?
4. નરેન્દ્ર મોદિયા કયા કાર્યક્રમો વ્યારા માનસિક સ્વાસ્થ્યમાં લગાવે શાય ?
5. હતાશાની અસર સંઘર્ષ ઉપર કઈ રીતે શાય છે. ?